Србобран излази:
СРЕДОМ и СУБОТОМ.
Предплату примаю све ц. и кр поште, познати скупитељи и уредништво (грчка улица, у кући брой 1491).
Рукописи невраћаю се натраг.

СРБОБРАН

Предплатне цене:
на три месеца 2 ф. 50 н. на по год. 5 ф., на год. 10 ф. а вр.
Огласи; маньи до 20 врста за трипут стаю 3 форинта 70 новчића, већи преко 20 до 40 врста, 5 форинти аустрийске вредности.

ГОД. V. У НОВОМ САДУ У СРЕДУ 28. АПРИЛА 1865. БРОИ 34.

Нови Сад 27 апр.

У сѣдницама посланичког дома опозиция не служи се сад изразима према влади онако опорим, као пре, премда у сманьиваню предложених іой буцетских позиция слабо попушта. Обадве стране, влада и већина посланичког дома наводе за се разлоге, кои се од безпристрастних мораю уважити; влада доказуе, да маня сума од предложене ни е довольна за явну државну службу; посланици са своє стране опет примѣћую: да народ не може већу порезу давати. Ту дакле мора една страна другой попустити.

— О сазиваню угарског и хрватског сабора являю неки листови, да ће се найпре хрватски сабор, а доцние угарски заедно са ужим царевинским савѣтом држати.

Из Шпание стижу гласови кои наговѣшћую да тамо предстое велики догађаи и од великог замашая. Министарство хоће цѣло да даде оставку. Династия е у опасности, што е, веле, на кральицу, кад іой е од министра саобштено било, велики утисак учинило. Из Барцелоне су стигле влади врло важне депеше. Говори се о неком обштем устанку, кои се спрема. Народна странка хоће, да и Шпаньолска и Португалска дође под едног краля, и у том обзиру, веле, да се она са кралѣм португалским споразумѣла. У оваким околностима не ће ни какво чудо бити, ако нам брзояви до кои дан яве, да е кральица шпаньолска оставила свою землю и у Француску отишла.

Станѣ кнежевине Србие.

Ако и есте прва брига, да се свака држава за свою кућу стара, али ипак у самой природи ствари лежи, да се обазремо и на нашу сусѣдну Србию коя нас се у толико више мора тицати, што нам е она сродна, и што нѣна радня може лако имати уплива и на радню наше државе, у коіой ми живимо. Ми не одобравамо тежнѣ оних, кои или из шкодльиве претераности, или из себичности на владу србску нападаю, што по ньиховой вольи не ради; али ни смо ни од оних, кои мане владине не само извиняваю, него их іой и у врлине уписую. Зато држимо да ћемо обштой ствари користити, ако садашнѣ станѣ Србие укратко саобштимо, онако, као што нам га е наш дописник нацртао. Ми би желѣли, да ни е све тако. „Тако звана либерална, али строго узето с неке друге стране плаћена пера гледе да станѣ ове землѣ у найлепшим бояма представе. Али ко иоле станѣ землѣ познае, и негледи кроз туђе наочари, наћи ће, да ни е тако. Него шта више у народу влада незадовольство, кое под уздом држи полиция са своим драстичним средствама. Народ како кои дан све сиромашнии сбог великог пореза; да владине трошкове може подмирити, мора продати што е у боля пређашня времена заштедио. Трговина и кредит стое. У Београду за кнежеву потребу ништа се не купуе; све се то доноси из Париза. Под Карађорђевићем то е другчие било; онда су овдашньи (беогр.) трговци осећали и по продаи еспапа, да им кнез и кнегиня у средини ньиховой живи. И зато ни е чудо што се жели, да се та времена поврате: ер Србия іошт ни е ни близу до оног степена развитка дошла, с кога се обично у раскошни и помодни живот прелази.

Али и чиновници ни су задовольни, ер су дисциплинским поступком самовольи оставлѣни, и стое непрестано као птица на грани. У официрском реду страни и найвише туђи бѣгунци авансираю, кои осим тога іошт и неку тайну полицию у маленой войсци праве; а овдашньи синови заостаю.

Здраво се за зло примило, што е Орешковић наименован за команданта войске. Свѣт се плаши сплетака и тайних планова, кои би нас могли до неприлика и заплета довести.

Не може се да дозна, зашто е влада начальника министарства унутрашньих дѣла, Николу Крстића, на 6 мѣсеци у Париз послала, да штудира систему француске полиције. Зар ће се Србия из тако зване правне државе сасвим у полицайну државу да преобрати?

Живот Цезарев би по заповѣсти кнежевой на србски преведен, и од нѣга три фина ексемплара цару Наполеону послана, кои е за то, као уздарѣ, кнезу послао 6 ждребаца и 4 кобиле.

Кнегиня Юлия ићи ће и овог лѣта у странна купатила.

Царствени савѣт.

53 Сѣдница од 2. мая

Пошто е неколико петиция прочитано, и на односни одбор упућено, пређе се на дневни ред: Расправа о буцету ратног министра.

Известитель посл. Гискра разлаже да е на дневни ред найважние питанѣ приспело, и примѣчава, да е финансиски одбор далеко од те мисли био, да се управа круне додирне, или ова поремете; наводи далѣ како су му изрази неки явни листова повода дали, разяснити, да у овом дому нико тог мнѣня ние, да е войска у држави само едан терет. Важност едне валяне и евагда приправне войске свако признати мора; она е при данашньим европским одношаима постала нужним чланом у сваком државном организму, а трошкови за издржанѣ овог члана животни су услови целог организма.

Признати се свакако мора, да су трошкови нужни, само е питанѣ, кои. Нуждне трошкове државно заступничество одбацити неће, а с умаленѣм ови ние презренѣ войске скопчано; човек може бити приятель войске и военог сталежа без да и военом газдованю приятельовати мора; валяност и храброст поедини може се признати, али зато немора се административной хиерархии приятельовати, коя се у военe струке увукла.

Опровргава оно мнѣнѣ, да е финансиски одбор на то ишао, да простим войницима и нижим официрима плаће умали, и вели да ће доказати да се на аустриског подофицира манѣ троши, него на едног канцелариског служителя, а на простог солдата манѣ, него на едног заточеника.

Пре год. 1830 износили су военi трошкови 40 до 45 милиона, а од год. 1830 до 1848. до 58. милиона. У времену од 1849 до 1861 потребно е било 2000 милиона, од коих су истина у 1859. год. 245 милиона потрошени. Год. 1860 опредѣлила е една комисия да е за войску 80 милиона редовног и ванредног трошка доста.

Прелазећи говорник на поедне издаваня посте, доказуе да су трошкови на натуралиа на спрам цене одвећ велики, да састав управе покрай млоги и добро плаћени служителя и за годину 1865 на поправу финансие ни мало не дѣйствуе, да се число виши официра умножило, и да покрай свега 195 ђенерала у активной служби стои, а 325 у пензии живи, од коих су по изясненю заступника врховне команде 3|4 за службу способни; са повраћанѣм ови у службу и обуставлянѣм авансованя истина да би се пензионски буцет смалио, али, ако су гдекои у службу и повраћени, млоги су зато опет пензионирани.

Обраћа затим позорност на велико число високи чиновника код маньи института, наводи за примѣр бечку найштадску академию, коіом едан ђенерал са два штабска официра управля, а предаванѣ наука као и на другим заводима подофицирима оставлѣно е.

По буцету за год. 1865. износе трошкови на официрске послужителѣ 80.678 фор. кое у буцету за год. 1864. нема.

Обраћа се затим на музику, и вели, да е ова за нещаке и ловце на 1 милион прорачунѣна. — Прелази затим на супернумерере, и вели, да би далѣ наименованѣ обуставити требало, док се ови несместе, тако исто могло би се и са чиновницима поступати, и он непоня, зашто неби мого комесариатски чиновник дужности едног провиантског обавляти.

У односном буцету има ђенерала са плаћом од 17.000 фор., са порциама на 4 до 8 коня, ако и никакви немаю, и напоследку са додатком на службованѣ, кое баш нуждно ние. Строго измерене су плате само прости войника и подофицира. Єдан пешачки момак стае 112 фор. — едан ловачки 115 фор. едан топциски 117 фор. едан коњнички (без коня) 120 фор. а едан техничне трупе 123 ф. — Плата едног лайтнанта са свима додатцима износи 609 фор. едног оберлайтнанта 705 фор. — едног вратара 740 форинти и военог послужителя I. кл. 620 фор. и покрай овако малене плате имаю сироти іошт и за музику, касину, библиотеку и одело да плаћаю. Вели далѣ, да би се са укиданѣм млоги канцелария и умаленѣм канцелариског особля при генералкомандама млого уштедити могло. —

Говорнику упада у очи умноженѣ магазина за препитанѣ, ако е войска и умалѣна; прави примѣчаня на поедина оделеня, као воженѣ (Fuhrwesen) депове и болнице, а код ергела примѣчава, да поред 189 ждребаца, 2413 коня за приплод и 3000 ждребади 189 шаржи са 2848 прости момака намештени има; трошкови едног ждребца или едне кобиле износе 800 фор., и на ово употреблѣно е 220.500 ютара землѣ или 22 квадратне милѣ. Напоследку вели, да су трошкови ергела у 119.000 ф. већи, нежели свию научни завода аустриски. (одобренѣ).

Споменувши затим жени-дирекние и географичне заводе прелази на воспитателне заводе, и наводи, да една особа, коя на овим 9 година проведе, 2000 фор. стае, и да се истом за подофицира квалифицира.

Извѣститель неупушта се у разлаганѣ о организации войске, ставля на преглед станѣ коњничества, топничества, техничног и здравственог оделеня и колничества, и означуе тек са финансиског гледишта трошкове, при организации войске са $4\frac{1}{2}$ милиона. Кад е извѣститель поедине посте код оделеня „обшти трошкови на войску“ прешао, и о потреби военe границе као и о трошковима из камерални каса истичућим говорио, умоли предсѣдника, да му на неколико минута одмора дозволи.

Услѣд овог прекида предсѣдник седницу и почем е дознао, да известитель іошт два сата говорити има, а у два сата министерска конференция држаће се, то заключуе седницу и предлаже, да се данашня расправа сутра продужи.

Сѣдница 54. од 3. мая.

По прочитаню неколико петиция и упућеню ови на односне одборе, прелази се на дневни ред: на расправу о „буцету ратног министарства.“

Известитель Гискра доказуе, да се нѣгови наводи едино на штедню клоне, и да с нѣговим предлогом на то иде да се код ратног буцета една укупна сума сбрише. Затим прелази на поедине посте.

Код хране могу се 3 милиона сбрисати, ербо трошак на лебац износио е у год. 1864. 6,546.754 ф. у години пак 1865. 6,304.968 ф. даклем само за 241.786 ф. или до $3\frac{3}{4}$ проц. манѣ покрай свега, што е рана у 30 проц. спала.

Говори затим о дѣлателности депова, и држи, да е трошак од по милиона за преглед 106.00 резвриста на спрам други држава одвећ велик, ербо ни една држава у мирно доба ови нема, него и само у приправи за рат држи, а кад трупе на бойно полѣ изиђу, онда и ови престану.

Известитель споминѣ оне сувишне за годину 1865 предложене потребе, код 1,376.404 ф. путног трошка може се 370.000 ф. сбрисати, ер ови трошкови не чине се на премештанѣ одпустника, него на путованя официра и други, и наводи, како е финансиски одбор ово и код други военi струка чинио.

Потреба ратне касе (115.587 ф.) има се за будуће буцету финанског министарства додати. Из буцета жени. Дирекние сбрисани 147.000 ф. тим се правдаю, што е сам ратни минитар прелиминаре овие у год. 1864. на 30 проц. а у год. 1865. на 27 проц. побио, и вели, да се сам осведочио, како су код грађевине трошкови военi мерника са 50 а на гдикоем месту и 100 процен. више износили, него они грађански мерника.

За грађевине тврдиня мисли, да сасвим изостати могу, или бар на неко време одложити.

Известитель жели, да се ловачке трупе са пешачким у числу момака изравнаю с чим би се 423.000 ф. уштедити могло.

Нема сумнѣ, да се число момака у обште сма-

ньити неможе, почем ово у свези са одпустницима стои.

И код коњаничества могло би се число момака умалити, ербо се важност овога знаменито променула. У стария времена узимало се за коњаничество $^1/_3$ целе войске, у прошлом столетию $^1|_8$ а Наполеон е ову іошт већма умалио: код гдекои држава износи коњаничество тек $^1|_8$, $^1|_{10}$ и до $^1|_{12}$ читаве войске.

Известитель скупля све поедини посте, кое се код редовног трошка сбрисати могу, и вели, да скупа 14,346.750 фор. износе. Од овога имало би се до 625.000 ф. изузети, почем су ови у ово већ доцние доба управне године већином по предложеном буџету чињени, дакле мисли, да се из редовног трошка округла сума са 11,000.000 фр. сбрисати може. — Далѣ споминѣ злоупотребленя код воене администрациие, и упућуе кућу на ону брошуру, коя у овом погледу млоге чудноватe ствари на среду износи, кое су се у ову увукле.

За пример наводи промену седала код коњаничества, и мисли, да из важни и стрателични основа велики брой ягнѣћи кожа код поедини регименти употребити се ние могао. Наводи далѣ како се при судейоком иследованю штокауерска одела комисия изяснила, да из магазина штокауерског ништа не фали, ако е и извѣстно, да е 400 рифи чое украдено, а ово би се само тако разяснити дало, кад би се примило, да е ово покрай веште манипулацес радина уштеѣено.

Известитель критикуе и начин поступаня при транспортима, и вели да место, што се по неколико момака по одело шалѣ, и на ове до 240 фр. потроши, ово млого лакше преко спедитера удѣйствовати могло, кое би тек до 60 фр. трошка износило.

Известитель прелази на разясненѣ ванредни трошкова, и доказуе пре свега, да, ако су ови у 50.000 фр. маньи него године 1864., ипак наспрам редовног трошка тако су устроени, да поедине посте одвише у очи падаю.

Далѣ примѣћуе известитель да е талиянска войска поред 145,000 момака, 328 топова са 20,685 момака и 1311 коня умножена, ма да се ние бояти, да ће у години 1865 рат у Италии букнути; при овом напоминѣ речи министра споляшни послова у седници од 30 марта говорене:

Кад би Аустрий каква ратна опасност грозила, то би она при устроеню свое войске полак европи на сусрет изићи могла.

Опоминѣ говорник далѣ на речи ратног министра Ламарморе у туринском парламенту говорене: „Аустрия нас неће прва напасти“, и примѣчава, да се из ови речи аустриског и талиянског министра заключити може, дз се и ванредни трошкови умалити могу.

Известитель чита затим последнѣ предлоге.

Влада е с почетка захтевала редовног трошка 91,374.372 фр. а ванредног 14,393.400 фр. свега дакле 105,767.772 фр. као доходак означила е за редовни трошак 8,975.227 фр за ванредни 91.000 фр. тако е іошт као додатак из финансие 96,701.545 фр. зактевала.

Напротив овоме предлаже одбор, да се потреба са 89,972.172 одобри, а у доходак 10,432.227 фр. умете, и тако да се додатак из финансия само са 79,550.000 фр. одобри. Од потребе сбрисано е 15,785.000 фр. доходак повишен е са 1,366.000 фр. тако се показуе диференциа у 17,151.000 фр.

Ивеститель сравнюе ове предлоге са онима буцетне комисие од год 1859 и 1860, коя с обзиром на финансие више од 80 милиона и за редовни и за ванредни прошак одобрити ние могла, (лево и десно чуе се: „чуймо.“) Доходак нашег буцета износи 9 иилиона, а тада е износио 7,500.000 форинти.

Одбор предлаже, да се из финансия 79,500.000 фр. дода, буцетна комисия предлагала е 72,500.000 фр. дакле онай у 7 милиона више одобрава, не жели ова, и то у оно доба, гди е 233 милиона манѣ државног дуга било, и гди е државни кредит млого тврѣи био, нежили данас.

Из овога може високи дом заключити, да е финансиски одбор право имао, што се против тога одупирао, као да довољно лојлан ние, и да на то иде, да се воена сила Аустрие окриви, и да се положай Аустрие као веле силе у сумню доведе.

Посл Рискра чита іошт и предлог финанс министра Брука од год. 1858. што му га е бивши ратни министер Дегенфелд на разположенѣ предао; исти се односи на умаленѣ ратног буцета ради кое се буцетна комисиа и састати морала; заключио е пак говор с тим речма, да никоме у овом дому на ум не пада, о величини и снаги Аустрие двоумити. „Ми оћемо то, да онима, кои од военог буцета живе, то исто и у миру одбезбѣдимо, да свагда оно имати могу, што и сад имаю, и да им се ово у пуной мери издае; оћемо, за рат средства да набавимо, коя Аустриа потребуе, и да іой положай обезбѣдимо, коіой у Европи достои; оћемо да Аустрию тако обезбѣдимо, да у станю ние, свою снагу без новаца развити, кою у време мира с великим сумама одржати, но у време рата употребити неможе, што би іой най нуждние средство оскудѣвало, с коим би войску исплатити могла.“ (Живо одобренѣ са свию страна.

У ђенералной дебати говори први Ташек. Позиваюћи се на буцетну комисию три гледишта узима у обзир: државна средства, положай на спрам страни земаля и цену натуралиа. Са првог гледишта означуе трошкове войске као оевеђ велике, ербо државна средства горе стое, него год. 1859. Положай на спрам страни земаля млого больи е него тада, кад смо рат пред врати имали. Цене натуралиа млого су манѣ, него год. 1859. Истина да начин умаленя незна, то ипак узима Баварску за пример, гди 58 000 момака само 15 милиона стое. Ово четир пута узето, износи 231.000 момака са 60 милиона трошка, и зато предлаже, да се за сувоземну войску 80 милиона одобре (Предлог е подпомаган.)

Посл. Чабушниг доказуе жалостно станѣ финансие, да е терет пореза одвеђ вилики, и да е државни кредит умалѣн. Зато, што е воени буцет велик, неможемо на просвету, индустрию и обртност тек мале сумице опредѣливати. Као год што чиновничество, тако исто и войска ние само цѣл, него тек средство к цѣли. Као год што поедини у нужду недолази, да непрестано разапет револвер носи, тако и државе нису у той нужди, да свагда до зоба оружане буду. Министар споляшни послова рекао е, да Аустрии ни од куд опасност негрози, и да положай као велесила нележи само у приправной войсци, него и у благостаню становничества, у зрелом правосудству и добро уређеним финансиама. Оружан мир спада у стария времена, а войска нетреба само да е 1865 године, него и у свако буду време приправна.

Чуе се, да док друге велесиле непочну умаљивати, и ми то чинити неможемо, али ткогод почети мора. Говорник рече, да е дѣло мудро, кое се чини да е одважна и ние; нек починѣ онай, кои е наймудрии и кои найвише потребуе; али онай, кои почне, *обожаваће се* као найвећи побѣдитель овог столећа (одобренѣ).

Нови Сад 26. априла.

Юче нам стиже на пароброду високи гост, Његово ц. Височество надвойвода Вилхелм. Као што чуемо, посѣтио е надвойвода нашег светог патриярха, а данас е био на концерту, кои е овдашньи кор официрски гарнизона Петроварадинског у корист погорѣлих Маюраца у башти „Зеленог Вѣнца“ давао. На врати баштеним дочекан од двѣ мале Србкинѣ са усрдним србским поздравом уђе у башту под обштим узклицаванѣм и одушевлѣним „живио“! Свети патриярх Самуило изволео е такођер на ову страдалницима намѣнѣну забаву доћи, гдѣ се до 7 сати пред вече бавио, удостоен бивши непрестаног разговора с високим царским гостом. — На пострадавше скупленo е 767 фор. 50 нов. Његово Височество приложило е 300 ф. свети патриярх 100 фр. официрски кор 100 фр. — Његово Височество одпутовало е паробродом далѣ.

— 26. апр. Юче опет имадосмо колико великолѣпан, толико жалостан спровод. Катица Малетићева, кћи одличног овдашнѣг грађанина, преминула е, после кратког болованя, у цвѣту свога живота, у 18. своіой години. Покойница била е одмѣна и радост родителя свои, и сбог своих врлина била е обште цѣнѣна; зато іой и есте многобройна публика жалостни спровод увеличала. Лака іой црна земля!

— У **Маюру** (филиалу петро-варадинском) догодила се у ову прошлу суботу велика несрећа. Око три сата после подне букне ватра и за час стаяше више кућа у пламену. Несрећа е у толико већа била, што су люди у полю били и радили, и ни су одмах у помоћ могли доћи. Из Петроварадина дођоше и войници и шприце, мало затим и одавде послаше шприце, али све то ни е могло обуставити ватру, докле ни е два реда кућа до Дунава спалила. Осим неброених штала и стая изгорело е 49 самих кућа. Штета е грдна; ер ни е се ништа могло спасти, до само голе душе. Бурад с вином и ракиом, коя су на улицу била извалялана, такођер е пламен ухватио и упропастио. Ватра е до 6 сати пред вече траяла, коіой су хране непрестано давале дворане пуне дрва, чокоћа, трске, сѣна и т. д. а и вѣтар, кои е баш у тай час дунуо. Войници, а особито дотични командуюћи официр, кога нам е име непознато, чинили су од свое стране найвећа пожртвованя, да беснећем елементу стану на пут, и зато држимо, да явно мнѣнѣ изражавамо, кад им и у име цѣлог становничества и човѣчства явно найусрдние захвалюемо.

— Уредник „Цукунфта“ у последнѣм брою явля, да сад ступа пред већи читаюћи круг, пред вѣрне приятелѣ преставшег „Ост унд Веста.“ Ми од наше стране можемо нашой публици овай лист као едан од найболѣ уређиваних явних органа препоручити, кои на нѣмачком езику славенске интересе заступаю. Издаватель му е г. Делпини, познат публициста са своих многобройних либералних чланака у пражкой „Политици.“

ДОПИСИ.

⊙ **Беч** 23 априла.

Кад е реч била о томе, како би се средства набавила, да се проектована желѣзничка мрежа саевим сагради, изразио се едан знатан народни економ, да се у нужди мораю сребрне кашике поизпродавати, и за неко време калайним се служити, докле кроз желѣзнице толико не заслужимо, да можемо златним кашикама ести. Обртни живот подиже трговину и индустрию и за любав овога начела проглашен е Дунав уговором паризким за слободну рѣку, и повластица I. дунавског паробродског друштва укинута. Премда се држава принуђена видѣла, да му 8 процента кам. гарантуе, то ипак друштво ни е морало никакве концесие чинити, а найманѣ такве, кое жртве ишту.

Сад кад е то друштво сбог плитке Драве и боећи се, да му не би лаће до какве штете дошле, редовну пловитбу Дравом прекинуло, осечка трговачка комора држала е, да іой противу тога поступка треба устати, и обрати се на в. хрватску дв. канцеларию, а ова опет на министарство трговине. Услѣд тога одговори дирекция дунавског паробродског друштва, она браняше своя права, и доказиваше, да е оно свагда тотово било у обштем интересу и жртве приносити, али да и то има свое границе. У осталом найвише е овдѣ крива комисия за регулиранѣ Драве, ер она врло споро свой посао ради. Чим околности допусте, изглед е, да ће се пловитба на овой побочной рѣци наново започети.

Као што баш сад чуемо, наредило е кр. намѣстничество, да 26. априла смѣшана комисия, (у коіой ће бити посланик намѣстнички, комисия за регулиранѣ Драве и дунавско паробр. друштво) мѣсто види, или управо рѣчи проплови кроз опасна мѣста Драве, и да се после на основу ту учинѣног изслѣдованя дальи кораци чине. Као што сад ствари стое, чини се, да е паробродарско дрржтво у праву.

У **Бечу** 4. мая.

⊙ Сад баш стигло нам е извѣстие о радньи дунавског паробродског друштва за годину 1864, из ког дознаемо, да е покрай млогостручни неугодни комерциялни одношеня и покрай удвостручене дѣлателности обртни средства не само промет унапређен, него и у самой управи велика штедня уведена; ове околности главни су фактори, да се до поспѣшног резултата доћи могло. Врло е мало лаћи од леда оштећено, изузимаюћи едини реморкер „Дунав.“ У години 1864. пловиле су друштвене лаће на едно 100 миля далѣ, него прошле године, Обртни материял умножио се са 4 лаће и сада брои 134 пароброда са ячином од 12598. коня и 492. шлепа, 10 дакле више, нежели год. 1863. Са друштвеним лаћама свега е 784.924 милѣ за 242.853. сата препловлѣно.

Знамо, да е држава дунавском паробродском друштву 8 процената гарантирала, од коих $^3/_5$ % на ресервни фонд спадаю. Покрай срећног и разборитог руковання постигло се прошле године то да е држава само 28.642 ф. на каматну своту од 536.755 ф. додати морала.

Промет се од год. 1858 до 1864 знатно умножио; године 1858. превежено е 571.609 особа а 21,662,704 центи робе. Спрам год. 1863. порасто е особни обрт од 759.767 на 886.693. дакле у 16% Осим тога превежено е 51.000 Черкеза од црне воде до бугарски обала. Обрт с робом порастао е до 3 милиона центи, дакле у 10% више него год. 1862.

Поновлѣно остваранѣ уговора царинског, и трговачки уговори с Фуанцуском принудиће Аустрию, да свезе трговачке до Леванта и до южне Русие протегне; како ради овог, тако и ради тога, да би са желѣзницама конкурирати могло, друштво е млоге олакшице увело, а с тим и главни провоз на дунаву к себи привукло. Спуштанѣ тарифе, а нарочито код ране са 20 до 25% учинило е, да е само са влашки обала 1,189.095 центи ране за унутрашньост Аустрие провежено. По нижой цени возили су: брашно, шећер (за износ у подунавске кне-

жевине) вино, сирће, угаљ, крпе, земледелске машине и др. и то с' найвећом пажљивосћу и брзим одправлянем. При рубрики „угаљ, дрва и маст уштедило се до 50,967 ф. покрай свег тога, што э обрт већи; ово се ипак с тим постигло што ће се и неке награде поединим лађама и ньовим момцима за штеђенѣ подельивати.

Дружствена Мохачко-Печуйска желѣзница могла е свой обртни капитал са 5% под комату издати, али іой се нуждние види свою пругу до Котора продужити и са южном скопчати, како би у Трсту Печуйски угаљ са енглезким конкурирати могао. Из Печуа извежено е ове год. 340.858 центи угля више, нежели год. 1863.

Овай кратки опис доволян е, да се аустриска национална економия у оной високой мери уважи какву овостручна индустриална подузиманя заиста заслужую.

С. М. С **Гроба Лазарева** 24. апр.

Прошла година задала е србству тешке и горке яде, ер смрт одузе многе честите и славне мужеве, за коима смо се спремали до у вѣкове тужити. Али, кад видимо, да на сваком бойном полю, по гдѣкоя жртва пасти мора, и да се тек онда слави, кад славно умре, то, одавши им многе почасти у успомену ньиову, рекосмо: поживи Боже остатак. Но све бадава, ер и текућа година прати нас срећом прошле свое сестре, задаваюћи нам погдѣкою люту рану у већ давно ояђена срца наша. Осим пређашньих предадосмо данас матери земльи и кости Іосифа Горяновића пар. Ирижког. Кое год познавао врлог овог мужа и пастира духовног, тай ће сваки за ньим дубоко узданути и рећи: одкако ти се сарани Србине царство на Косову, од то доба ти се и дани среће и славе твое саранише. — Спровод е био сяян, какав се оваком пастиру пристои. Многи се народ стекао, да вредном пастиру свом послѣдню дужност, у знак признателности, ода. Свештенства нас се такоћер многобройно стекло са своим г. протом. Г. прота, а и више свештеника бише спремни утѣшити печалну публику но из почасти, уступише тай задатак, г. Ратковићу, као пароху страног протопресвитерата.

Покойнику рецимо: Вѣчна му памят, и лака црна земля костима нѣговим!

С. **Шид** 24. апр.

Данас е кроз мѣсто ово наше, прошао у дужности своіой к Митровици, и далѣ, путуюћи, нѣгова екселенция, пресветли г. бискуп Диаковачки Штросмаер, праћен са више кола господом срезком, мѣстнима поглаварима и римским свештенством обльижньим. Нѣга е на друму код цркве наше дочекао многи народ и овдашньи и страни, дошавши на пияцу овдашню, ер е овде данас дан пияце, младеж наша школска са барячићи упарађени учительи наши; и наш прота кои га е и найпобудителнием поздравио беседом овом:

Ваша ексцеленция,

пресветли и премилостиви господин бискуп!

„И као велика и найвѣрния Божия служителя; и као найизбраниег човечества любителя и поштователя; и као наймилиег премилостивог цара нашег, царства и свете римске цркве любимца; и као найвећег рода славенскога, и народности ове заступника и бранителя; и као найблаготворниег сирота, и благотворни инштитута помагателя и благотвора; и као найискрениег рода србског, и ньиови светости бившег, и садашнѣг нашег г. Патриярха приятеля, усудисмо се и сад, као п негда пре 12 година, вашу ексцеленцию дочеком овим нашим личним, као звонѣнѣм звона и пуцнявом топова, найсветчание и найпонизние дочекати, поздравити, спровести, а уедно из свег срца и рећи: живила ваша евселенция! живила! живила! — На кое и младеж школска и народ одазвао се и викао „живио!

И тако е високи овай путник, кад е проти и народу срдечни и благодарителни неколико речи, на любави и дочеку том казао, увераваюћи нас, да нас и народ наш искрено люби и свако му добро жели, одпутуе далѣ, праћен са „живио!“

И. П. **Арад** 21. априла.

(Свршетак.)

Ово е найглавнии узрок, што я мислим, да би нужно било нашу препарандию преустроити тако, да слободан приступ у ню сваки Србин има. Треба допустити, да може ню слушати и онай србски син, што ние све науке, кое су сад прописане прие свршио, ал и пазити после, да се учительске штацие савестно по способности просителя деле. Можда би по народ наш много пробитачние било, да се уз препарандию нашу отвори іош едан разред, као приправница-Donat, рад оних, што нису прописане науке свршили, и тако да се удеси, како би и они опет зато учительски течай у току од две или три године одржати могли и после оне штацие учительске добивати, што е сабор у последнѣ класе метнуо. Таквих пак, мучно, да неће у народу нашем найвише бити. Што се односи пак на способност ньиову, несумням, да неби сад они и окром прописаних наука много се больма и темельние у сомборской препарандии нашой образовати и приправити могли за учительско званѣ, него у неко доба и поред већих наука. Док се и код нас учительски уред у очима света неодликуе и онако неузцени, као што по свом високом позиву имао би отликован и уважен бити, дотле неби савестно било код нас, тако да нам се младеж наша ограничи и подложи оном устройству, што сад у нашой препарандии постои. Поред оног прописа, тешко да неће у народу нашем много више кубуре са школама бити, него што досад беше. Сад се од учителя много иште, а мало му се одсудило пиште, пак богме мучно ће народ наш довольно одабраних учителя имати. Славни сабор наш као да ние баш тако дубоко о школама и учительима нашим умствовао, као што е о парохиями и свештеницима. Међу тим, іош би можда найболѣ било, да е сабор наш учительство сасвим на свештенство пренео и набацио; и тако се — свештенство поглавито у учительству, и учительство у свештенству састои. Онда би можда и учительство до свое важности едаред дошло и народ би наш увидео, да нису ни учительи баш последньи люди или нужна зла у обштинама. А друго, онда неби никад села ни сеоца наша остала без учителя. Учительи и свештеници дошли би сви под едну капу, едну власт и едну важност. Мећем случай, да е сабор наш досудио да се препарандия наша коя и каква сад у Сомбору постои, са богословиом Карловачком спои, пак сваки богослов и препарандию да мора изучити, и онда, кад сврши и штацию добие, одма да се рукоположи и ђаконом произведе, и тако прво у школу уведе. И кад као ђаконоучитель обштину кою найманѣ бар 20 година савестно и успешно служи, онда, да се по саслузи парохом и свештеником постави. Плата пак могла би и ђаконоучительска и свештеничка една, то ест, еднака бити. У плати неби требало разлике правити. Єдан трбух као и други иште ести и пити. Доста е то, што е од ђаконоучителя свештеником постао и *тим у неку* руку у станѣ мира са подпуном мировином своіом дошао, и може ван сваке телесне напреге кости свое одмарати. Требник и служебник іош ни едног свештеника преморили нису тако, да е он од ньиовог терета малаксао и неспособан у дужности своіой постао. Притом би сваки свештеник іош на овай начин и помоћника у ђаконоучителю имао, пак тако и опет неку олакшицу имао; неби морао ни паки и паки у сваки пут сам у цркви ектенисати. Овай план тим би іош више вредио, да се извести може, што би се онда и само „благолѣпие одржати“ могло, кое код нас врло велики утисак има на душевност нашу при богослуженю у цркви.

Многе обштине имале би онда више и свештеника и ђаконоучителя и могло би се „благолѣпие“ онда не само светцем већ и сваки дан наблюдавати. Осим свега пак, неби народ никада у учительима шкомрчио. Овако баш немогу напред прећи како іош може са учительским уредом найпосле испасти код нас. Сабор наш натоварио нам е — учительима — толико предмета на врат, да морамо у главу сасути и сваки дан вући, што би много било и онда, кад би два живота и двое груди имали, а овамо ни толико настояо ние, да учительско станѣ у нешто бар свештеничком успореди или му бар будућност породице осигура, пак вальда баш и зато, што учительи ћуташе и недигоше хуку и буку, те и они, као и свештеници недоказиваху, како е учительско званѣ теретно и мучно и како преко све дужности мораю учительи да буду у обштини и економи и вртари, и лекари и редари и — оцеви и старателѣи и свашта, само тек да позиву свом одговоре; побожност и честитост у нараштаю да развию, нравствени християни, валяни државляни, врсни родо- и отачастволюбци пак тако и поштени люди, на срећу и свое спасенѣ да постану. Ако се дакле учительски сталеж и уред мало другчие и код нас неуреди, онда сва отмѣния младеж наша наглиће у богословию, а препарандия може нам остати пуста и ван едног више наученог приправника.

Почем е пак сабор наш ишао сад на то, да се и народу нека олакшица учини, и опет образованости пут отвори и тако просвета у народу нашем да се разшири, умалио е парохие и сузбио свештенство. Поступак овай мени се невиди да може одговорити онако, као што би народ наш желео. Управо баш свештенство оно е позвано од Бога да сее и разпростире просвету међу людма. И што е више делателя у винограду господнѣму тим посао иде напредние и брже. Само е нужно било опет на свештенство и хальину учителства набацити -- пак онда оставити га да ради. Я имам увереня, да би овако много прие народ наш до просвете дошао. Свети отци умели су лепо свештенство уткати и баш у саму вероисповест нашу, што найвише уплива имати може и мора на нравственост нашу. И само да нису касние свештеници попуштаюћи угодности, — ону найтежу хальину вргнули са себе на световнике и учителства се одрекли, до сад би можда код нас већ царство Божие на земльи овладало, и школа, била би нам свагдашнѣ а црква свечано светилиште у народу нашем.

По томо дакле мишленю мом, можда неби неразумно било, саданя препарандия наша да се преустрои и сваком србском сину отвори, што би могло бити од прилике овако: Она да се спои са богословиом и богословци да буду — кад сврше и кад испит зрелости положе одма и ђаконоучительи, а свака диецеза да оснуе такву школу едну да може младеж наша и упутство спецеалног метода бар са найнужниим наукама у ньой извикнути и одма као подучительи код филиялних или као помоћници код парохиских школа уз ђаконоучителя да могу поставляни и намештани бити, коіом приликом и ньих дотични диецезан имао би пострићи и чтецима произвести. И тако сва три ступня презвитерска у школи, овом живом винограду Божием, имали би и посла и хлѣба.

На последку іош ми остае да приметим: помоћнике ове могла би свака обштина имати и држати, кад их са нешто мало плате осигура да могу обстати уз кост што му ђаконоучитель, ако га треба, сам давати мора. Но они никакве одговорности неби могли имати. Ђаконоучитель он суди он одговара. И школска или ма каква власт само се тек на нѣга позивати и нѣга хвалити и осуђивати има. Овако би отворили врата сваком сину нашем да може до свое коре хлѣба доћи, луч просвете шире и већма у роду нашем разпламтити и напредности га окренути.

Угарска.

„Фатерланду“ пишу из Бекеш-Чабе, да су тамо скоро сви усеви од неки насѣкоми са свим упропашћени, и да и варива од ови поштеђена ни су; жита су до сада невредима остала, али кокуруз, чим се помоли, таки га сгризу. Извѣститель „Арада“ мисли, да лако може година 1863. наступити, ако се овому злу за време на пут не стане. „М. Шайто“ пише, да су на велиину суботу по наредби власти 7. деце крштени, кое назаренски родителѣи крстити дали ни су.

Из Пеште являю, да ће ове године надбискуп Ерлавски Бартаковић петдесетогодишньи юбилеум свог свештеног чина славити, коіом приликом варош Ерлева нѣму едан умѣтно израђен путир предати намѣрава. Овай ће бити сготовлѣн од сребра 79 лоти тежак са 26 рубина 26 смарагда и 26 бели опала украшен. Оваки исти путир има нѣгова светост Папа, кад у цркви св. Петра богомолю свршуе.

„Пестер Лойд“ явля, да е 10. априла велики жупан торонталски до едно 80 особа найодбраниег становничства, и то половину Србаля, а половину други народности на саветованѣ позвао, и понудио и, да се представничства варошког приме; ови саизволе на предлог вел. жупана, и одма предузму уређенѣ варошки послова, нарочито финансие, коя се у хрђавом станю наоди. Уедно оствари се и год. 1861. донешено заключенѣ, да се сви варошки послови на србском и мађарском езику обавляю. В. жупан. изявио е да споразумно са заступничством варошке чиновнике наместити жели, само да заступничство за сваку посту 3, способне особе предложи, кое су квалифициране, и кое поверенѣ саграђана уживаю. На предлог заступничства организуе в. жупан цео магистрат из средине препоручени.

Аустрия.

„Вин. Ц.“ пише, да су царско руске власти све аустрийске поданике, кои су у буни польской участвовали, и услѣд тога у казнителне компание увршћени били или се у разним руским тврдиняма налазили, на заузиманѣ ц. кр. аустриске владе одпустиле, и као што се из извѣстног извора дознало готове су ц. кр. аустриске власти и далѣ свою радню у овом смислу продужити.

Нѣгово Величество, чим е глас о пожару у Адмонту стигао, одма свог побочника маіора витеза Майну на лице места одслало, да ближа известия о жалостном догађаю набави и међу пострадавшим дарована из свое приватне касе од 3700 фр. припомоћ подели.

Србия.

Госп. Миша Анастасиевић, кои е пре две год. поклонио правительству србском на научне цели свою ве-

*

лику кућу лежећу на великой пијаци у Београду, чувши да правительство намерава дати израдити лик дародавца и изложити га у сали исте куће, дао е о свом трошку собствени лик у Бечу израдити. Пре неколико дана е послан исти лик богатим оквиром украшен као дар министерству просвете и црквени дела. Овай дар е по заповести Његове Светлости примлен са захвалности, кою е министер просвете и црквени дела по налогу Светлог Князa дародавцу изявио и налази се сад изложен у сали велике школе. (Срб. Новине.)

Шабац 10. апо. Хришћани босански од пре неколико дана, почели су гомилама неки преко Дрине а неки немачком страном амо пребегавати са своим фамилиjама; у намери, да се у Србий настане.

Едни веле, да од тешког и несносног турског зулума амо пребегаваю, а други опет казую, да ii и сами Турци натерую, да оставе своя добра и огњишта, па да се гди знаю селе, ер веле да ii цар неће више да трпи у своiой земльи и што хоће онуда да насели некакав други туђи народ, вои ће му землю од ђаура бранити; а на сву прилику мисле, да ће се населити онуда они азиятски Черкези, кои су пре неколико месеци у Цариград дошли.

Свега до сада добегло е амо из Босне до 80 породица хришћански, у коима има до 800 душа; и овдашня ii е полицайна власт, с пасошима упутила у внутреност и по найвише у нахие: Валевску и Рудничку, да тамо гди за удобние нађу настане се а неке од њи кои су самци овде е задржала и упутила ii, да служе по вароши и селима удальним од границе.

Говори се, да ће и остале у Босни заоставше фамилие амо пребегнути, да код свои едновераца браће Срба траже помоћи и склоништа, кое заиста и осведочава се ер и сад еднако, одкако се пролепшало ово време, гомилама њи долази на границу нашу и аустриску код Кленка и Митровице; с намером да пређу у нашу страну.

Тешко, да ће се моћи, у Србин настанити и себи склоништа наћи и ови, кои сад к нашой граници добегаваю и амо пећи желе, пошто овамо сад у овако изненадно време неможе имати довольно средства, да би се њима толиким као врло сиротним и изнуреним свака помоћ указати могла.

Шабац 14. апр. Сад баш чусмо, да е на Кленак у аустриской страни спроћу наше границе дошло из Босне 600—700 душа хришћанскиех, од кои кеки од зулума турског а неки опет што их и сами Турци изгоне из њиових кућа, из Босне селе; и намераваю се овамо у Србии настанити, но то им спречава власт аустриска, упућуюћу их у внутреност свое землѣ, но они никако на то не пристаю и говоре: да волу у Саву поскакати те се подавити ноголи се у Аустрин настанити, — па тако немогући амо у Србию пећи, а не имаюћи леба да еду од глади немилице скапаваю. И чуе се да ће их iош до 4000 душа онде доћи. (Свет.)

Русия.

Из Варшаве пишу под 29 Апр. У Лондону изилазећи „Глос волни", кои се о плановима Емиграции мало опоро изражава, потврђуе и од друге стране саобштене вести, да заступнички одбор у Паризу млого на томе ради, да се приликом рекрутованя обшти устанак у Польской подстакне. Међу позатвораним у последнѣ време Емисарима налази се и неки Даниловски, кои е прошле године из берлинске тамнице умако, и за кога е влада 1000 талира одредила, ако се ухвати. Признанѣ позатворани од великог е замашая.

Француска.

Из Париза доноси „Дебате" вести од 1. Мая, кое путуюћег цара француског у Алгир до Лиона и Марсела прате. У Лиону посетио е цар предградие, гди радени живе, и болнице; у позориште ишао е пешце. Са царем руским састао се Луй Наполеон на железници.

„Монитер„ неможе довольно да опише одушевленѣ с коим е цар у Марселю дочекан. Покрай свию свечаности появлюю се ипак неки и неповольни гласови, тако на пр. веле да се у Лиону на орсиниове бомбе наишло; мисли се наравно, да су ови гласови измишлени.

Док цара на свом путованю са одушевленем дочекую и прате, дотле и Париз свое демонстрание на углед износи; у законодавном телу изражава државни министер свое сажаленѣ о грозном Атентату, кои е над президентом американске уние Ликолном произведен, и чита депешу, кою е Друй дел Хуй приликом овог жалостног появленя француском посланику у Вашинстон под 28. пр. м. послао. Државни министар изражава свое негодованѣ о злочину, кое е едном са француском „оприятелѣном и савезном народу" нанешено, и како он, тако и депеша Друенова уздижу приятельску и помирльиву политику Линколна, кое е за ситуацию данашнѣ француске владе доста значайно.

По телеграфским вестима цар е стигао 3. Мая у Алгир; од туд ће посетити градић Наполеон у великой кабилии, Бону Филипевиле, Константину и Бискру; затим врати ће се у Алгир и ту за повратак у Француску укрцати се. Тежко да ће Корсику на свом повратку посетити.

Одсуство царево дало е повода млогим гласовима, тако и одкривеню Орсинови бомба у Лиону. Влада iош пре дознала за едан комплот кои е у Лиону на царев живот удешен и због ког се путованѣ у Алгир одгађало. Завереника, говори се, кое Талиана, кое Поляка, има 60 на брою, кои су на царска кола напасти смерали. Са затворанем више завереника све су препреке путованя одклонѣне. Ове се ствари више у потаи придржаваю.

У свези са овим гласовима стои и то, што е за време бавленя царевог у Лиону нека страшна пуцнява у близкости његовой чула се, и што е из исте куће, гди се ово догодило, едан уплаирен и у крви огрезнут човек изтрчо, кои. ако е и тврдио, да е ватрометник, и да е при послу свом непажльив био, ипак затворен. Ово е млогим комбинациjама и нагађаньма повода дало, наравно и зато, што се и владетелька царица врло смућена видила.

Намере цареве у смогреню Алгира све више на видик излазе. Част Алгира, коя е мору найближа, споиће се са француском а уедно и колонизирати. На граници ове части подиђеду се тврдинѣ, кое ће француска чувати. Ова част Алгира, коя ће се с француском споити, уступиће се оним арабским поглавицама, кои су се покорни показали.

Сви скоро француски листови являю, да су гласови о Атентату на цара Наполеона у Лиону удешеном неистинити.

Италия.

Из Турина явля „Монде" да се тамо iошт ништа опредѣлено за Мисию Вегеция дознало ние. Овай дипломата стои у непрекидном саобраштаю са кралем и ђенералом Ламармором, и као што се из приватни писма дознае, остаће ће дуже у Риму, него што се с почетка мислило. Види се, да ће присуство Вегеция у Риму наша очекиваня оправдати.

Из Нице доносе „Обшт. Н." 28 априла следеће вести: прекюче око 7. сати у вече оде цар Александер у кућу, гди му е син изданую, и смести мртво тело сам у мртвачки сандук. Мртвац е обучен био у униформу ђенерал маiора царског аутанта. Появѣ руског свештенства учинило е велики утисак на многобройни народ ницски и на Русе кои су из Париза тамо дошли били. Сам цар, његови синови и великодостойници круне сместе мртвачки сандук на кола. На мртвачком сандуку био е смештен мач и капа мртваца. Едно оделенѣ жандарма на коньи ишло е пред спроводом, кога е ђенерал Кореард на коню са великом крстом ордена св. Анне предводио. Цар Александер имао е руску ђенералску униформу. За краеве од покрова држали су: кнез Васили Долгоруки, гроф Шувалов, Адмирал Бондовков и г. Оконев чиновник посланства у Паризу. За царем ишли су: Престолонаследник Александер, велики кнезови Владимир и Алексие, войвода Лайхтенбергски, принц Александер Хесенски и Мекленбургско-Стрелицки войвода Ђорђе. За овима су ишли: маршал Барятински, кнез Суваров, гроф Аненков, гроф Сергия Строгонов, гроф Адлерберг, барон Будберг, гроф Вѣловски и др. Царица Мирия возила се у коли са великим кнегиням Александровном и Николаевном, на другим и трећим колима возиле су се дворкинѣ. Адмирал Лесовски са два виша морска официра носио е заставу великог кнеза, а отличия овога носили су официри на самотским ястуцима. —

Сва француска надлежателства ишла су за спроводом. Од часа на час пуцали су топови.

Код цркве скине цар са своим синовима сандук с кола, кога на едан узвишен катафалк поставе. Траюћем богослуженю били су цар и царица одвећ ожалошћени. Цар Александер приступи са смућеним лицем катафалку, да свог изгублѣног сина iошт еданпут у чело и у руку полюби. Царица Мария скупи сву свою снагу, приступи к катафалку и на удивленѣ свию присуствуюћи полюби последньи пут свог сина, и цар Александер едва е у станю био да е од мртвог тела одтргне. Ово исто учине и сви други чланови породице.

У 10 сати у вече врате се сви у ресиденцию. Юче е била царска породица при парастосу, Александер у Галли а царица у найдубльой црнини; у ютру пренесе се мртво тело у Вилафранку; цар е са великима кнезовима на коню яшио, а царица се возила; сва грађанска и воена надлежателства пратила су га пешке до капеле пристаништа. Царица е отишла до на кров фрегате. Саучешће становничства ницског, Тилерия и француски надлежателства велик е утисак на цара Александра учинио и он се на ово тронутим гласом захвали. — Заручница умрлог престолонаследника принцеза Дагмар неће се у Копенхаген вратити, него ће на неко време у Петроград одпутовати.

ТРГОВИНА.

Нови Сад 27. апр Цена храни уобште стои стара, и изглед е, да ће скочити, ако што скорие не падне киша. — Есеня рана iошт стои прилично, али пролетние свуда ни никла. Киша е и едной и другой од прек; нужде.

Беч 24. апр. Промет с раном износио е 60000 мерова. Чиста банатска пшеница 88 ф. тешка продавала се у Бечу по 3 ф. 80 н. потиска 88—89 ф. тешка по 3 ф. 65 н. — У Ђуру банатска 88 ф. тешка по 3 ф. 70, 60, 55, и 50 н. бачка 86—87 ф. тешка 3 ф. 30 н. истиска 89 ф. тешка 3 ф. 58 н. Наполица словачка у Бечу по 2 ф. 65 н. Зоб мађ. у Бечу 48 ф. тешка 1 ф. 56 н. 49 ф. тешка 1 ф. 58 н. 50 ф. тешка 1 ф. 68 н. 51 ф. тешка 1 ф. 72 нов.

Пешта 24. апр. С почетком ове неделѣ падала е неколико сати тиха кишица, коя е истина не надалеко усеве мало покасила, али и таку промену у температури произвела, да е све надежде винодѣлаца уништила, кою истину присаѣвша извѣстия из Печуа, Менѣша и Токая, као и собствено уверенѣ при погледу Будимско-Пештанског предѣла потврђую. За мразом наступила е суша, коя духове доста узнемирава; за зимнѣ усеве неби се требало бояти, кад би на скоро доста кише пало, ербо зимня влага доста е дубоко у землю пробила, и тако е могла довольно на површност дѣйствовати. — Трајућа суша учинила е, да е трговина мало живля постала, и будући се увидило, да е киша, коя е у понеделяк падала само локална, и да консументи више за рану распитую, то е и трговина од дана на дан све живля бивати почела. Уговори су чинѣни на 60, до 70.000 мерова; пшеница са 10 до 15 н скуплѣ, нежели прошле неделѣ. И друга е рана болю цену добила. Ражи е прометуто до 15.000 мер. по 10 н. скуплѣ, а ечам за свинѣ по 5 нов. скуплѣ. — Зоб се здраво тражила, и млого се скуплѣ од нотиране цене продавала. За кукуруз више се распитивало, и плаћен е са 5 до 10 н. више.

Вуна се продавала по 90—92 ф. цента.

Спиритуса ние млого тражено и продавао се по 42—42 и по нов. по граду.

Шливовице цена остала е непроменѣна.

Комовица због тога, што су виногради озебли, продавала се с буретом по 19— 20 ф. и то стара. а нова по 15—16 ф

Цена масти пала е с 1 ф. по центи из узрока, што е млого довежено, и што су свиньи слабо пролазили. Маст из Србие продавала се по 31 ф. цента.

Сланина мађ. остала е при пређашной цени.

Лой топлѣн пролазио е по 26—26 ф. и 50 н.

Шльиве турске по умереной цени. Прве сорте у бурадма по 11 ф. 25—11 ф. и 50 среднѣ пв 10 ф. 75 н. а у кесама до 10 ф. 50 н. цента.

Мед остае при пређашной цени.

Шишарке су слабо пролазиле. Продано е до 500 кибли прве сорте по 10 ф. за извоз. Србске ценѣне су 9 ф. али ние било купаца.

Сирове коже остале су при пређашньой цени е воловске тешке коже пролазиле су по 26 ф. лакше по 22—24 ф. мађ. кравске коже по 17—18 ф. пар; телећи е кожа без главе 102 ф. са главом 90 ф. цента; овчие коже по 138—145 ф. у свезкама по 100 комада козие коже из Србие по 135—142 ф. у свезкама по 100 комада, а босанске по 110 до 125 ф.

Рогате марве дотерано е доста млого; продато е 212 комада волова по 90 до 220 ф 132 комада крава по 80 до 140 ф. комад. 14 комада юнаца по 30 до 60 ф. 660 теоца по 10 до 40 ф. 758 комада яганяца по 3 ф. до 6 ф. 50 нов. пар. Говеђина на центу пролазила е по 17 ф. до 17 ф. 75 нов.

Вац 23 апр. И од суд являю, да е кише мало пало и да е за овам две ноћи узастопце мраза било, кои е велику штету виноградима нанео. — Цена ране тамо ова е, шеница од 2 ф. 93 н. до 3 ф. раж 1 ф. 96 н. зоб 1 ф. 20—22 н. кукуруз 1 ф. 34 н.

Бечка берза од 26. априла.

Дукати — — — — — — — — — — —	5 14
Сребро — — — — — — — — — — —	106.75

Стециште.

У вел. Кикиндском диштриктуалном месту *Меленци* упразнено е место учителя I класе, с коим е скопчана плата од 500 фр. а.в. слободног обиталишта, баште, и огрева; език преподаваню е србски.

Просительи имаю свое молбенице заедно са крштеним писмом, школским атестатима, као и са свидетелством о моралном и политичном владаню свом до 31 Іулиа т. г. чест: консисториуму Темишварском поднети.

Диец: консистериум Темишрарски.

(23—1—3)

Обява.

При княжеской србской стоећой войсци упразнено е место едног помоћника апатекарског, са годишньом платом од три стотине талира. Кои би од гг. дипломирани апатекара то место добити желио, нека се прошением своим кое му имаю надлежни документи у оригиналу ил у одостовереной копии приключени бити на г. министра военог до последнег дана месеца мая ове год. обрати За условия се поставля и знанѣ србског езика ил бар едног од славенски езика. —

Из канцеларие економског оделеня министарства военог Ир. 315 20. марта 1865. год. у Београду.

(15—3—3)

ОГЛАС.

Кр. жупански судбени стол жупание сремске решенем од 29. марта 1865. бр. 2625 отвориое стечай над иманем Михаила Јованоивића бакалина из Ст Вуковара и мене е поставио управителем исте массе; с' тога я овим позивам све оне кои што у речену массу дугую, да свой дуг за месец дана доле подписаном лепим положе, иначе ће се путем суда сва та вересия утерати.

У Ст. Вуковару 20 Априла.

Максим Мойсиловић
стечайне громаде
управитель.

(21—2—3)

Уредник и издаватель Петар Нинковић.

Брвотиском епископске књигопечатнѣ у Н. Саду.